

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING

DETALJPLAN för Bäckområdet,
kvarteret Snickaren, Målaren, Ritaren, Fjällgåsen,
Fjällripan m.fl.

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING ENLIGT MILJÖBALKEN

Enligt Miljöbalken (6 kap 16 §) ska miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd beaktas innan detaljplan antas. När en detaljplan har antagits ska kommunen i särskild sammanställning redovisa:

1. Hur miljöaspekter har integrerats i planen.
2. Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samrådet har beaktats.
3. Skälen till att planen antagits i stället för de alternativ som har övervägts.
4. De åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen medför.

Den särskilda sammanställningen ska vara tillgänglig för samrådskretsen.

SAMRÅD OCH GRANSKNING

Detaljplanen har varit ute på två samråd med anledning av ett utökat planområde efter det första samrådet. Detaljplaneförslaget daterat 2022-06-23 har varit på samrådsremiss (samråd 1) under tiden 2022-09-13 – 2022-10-05 och detaljplaneförslaget daterat 2023-08-30 (samråd 2) har varit på samrådsremiss under tiden 2023-10-04 – 2023-10-27.

Kungörelse har förts in i ortstidningarna NSD och Norrbottens Kuriren och anslagits på kommunens anslagstavla inför samråd. Handlingarna har skickats till kända sakägare samt berörda statliga och kommunala myndigheter för att samla in information, önskemål och synpunkter som berör planförslaget. Handlingarna har även funnits tillgängliga för allmänheten på samhällsbyggnadsförvaltningen samt på kommunens hemsida (www.gallivare.se/detaljplan) under samrådstiden.

Vid det första samrådet hölls ett samrådsmöte den 26 september 2022 på Folkets hus Gällivare.

Rubricerad detaljplan med tillhörande handlingar har varit utställd för granskning under tiden 23 januari till och med 23 februari 2024. En underrättelse har anslagits på kommunens anslagstavla och funnits tillgänglig under granskningstiden på kommunens hemsida. Planhandlingarna har varit tillgängliga för granskning på samhällsbyggnadsförvaltningen i Gällivare, samt på kommunens hemsida www.gallivare.se/detaljplan.

Meddelande om var handlingarna finns tillgängliga och innehållet i underrättelsen har skickats till samtliga kända sakägare samt berörda statliga och kommunala myndigheter. Länsstyrelsen och Lantmäteriet har även fått planhandlingarna skickade till sig via mejl.

Under planprocessen har synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen inkommit. Dessa har arbetats in i planbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivningen.

Revideringarna utgår främst från de samrådsyttranden som inkommit från Länsstyrelsen under samråd 1 och 2 (enligt skrivelse 2022-10-10 och enligt skrivelse 2023-10-03).

Redovisning av hur synpunkterna på miljökonsekvensbeskrivningen från samråd och granskning har beaktats och ändrats i samtliga planhandlingar har sammanfattats nedan:

- Område som tidigare omfattade detaljplan för Panncentralen, laga kraft 2020-10-13, ingår i planområdet efter samråd 1. Detta har gjort att miljökonsekvensbeskrivningen, planbeskrivningen och plankartan har setts över i sin helhet till samråd 2.
- Förtydliganden gällande dagvatten, avvattnings- och föroreningar har gjorts under avsnittet *Dagvatten, snöhantering*.
- Ändring gällande att Gällivare flygplats inte längre bedöms vara riksintresse för kommunikationer, utan allmänt intresse i stället.

Redovisning av hur miljöaspekterna integrerats i planen sammanställs nedan.

STÖRNINGAR

Inkomna synpunkter

Länsstyrelsen menar under samråd 1 att planhandlingarna behöver tydligare redogöra för detaljplanens konsekvenser gällande människors hälsa och säkerhet samt de störningar som uppstår vid genomförandet av planen. Vidare menar Länsstyrelsen att det finns risk att rivningsarbeten kommer att ske innan alla människor har flyttat från planområdet och att det föreligger risker för störningar som kan komma att påverka kvarvarande personer negativt. Även Miljöavdelningen för Miljö-, bygg och räddningsnämnden yttrar sig gällande detta under granskning.

Revideringar

Miljökonsekvensbeskrivningen sågs över i sin helhet till samråd 2 och beskriver störningar som kan uppstå vid rivning och avveckling av området under avsnittet *Buller, Vibrationer och Luft*, samt under avsnittet *Uppföljning och åtgärder*.

Önskvärda skyddsåtgärder enligt MKB

Störningar från gruvverksamheten fortgår enligt ramar för miljövillkoret för verksamheten för de som vistas i miljözonen när den färdigställts. I miljövillkoren för verksamheten regleras vilka störningsnivåer som kan accepteras och LKAB genomför mätningar och vidtar åtgärder för att störningarna inte ska överstiga nivåer i tillståndet.

Integrering i planen

I planbeskrivningen redovisas likartad information som i MKB.

Uppföljning

Innan rivningsarbeten påbörjas gör LKAB miljöinventeringar och rivningsplaner vilka innehåller hantering av avfall och farligt avfall, utredning av lämpliga utfartsvägar och övergripande strategi till att mildra störningar för närboende. Dessa delar behandlas också i den ansökan för rivningslov som görs hos Gällivare kommun. Den successiva avvecklingen av planområdet kan innebära att de som bor kvar kan temporärt få försämrad dricksvattenkvalitet på grund av mindre omsättning i ledningsnätet. LKAB och Gällivare kommun har ett gemensamt arbetssätt och struktur för avveckling av vatten- och avlopp i Malmberget där dricksvattenfrågan

hanteras och åtgärder sätts in vid behov. Det är också viktigt att säkerställa att annan infrastruktur som el, tele, värme, utrymningsvägar, med mera fungerar för de kvarboende under avvecklingsfasen. Under rivningsarbetet kommer gatunätet att trafikeras av tung trafik. I och med detta är det viktigt att säkerställa säker passage och trafikmiljö för människor som rör sig kring området.

MARK OCH VATTEN

Inkomna synpunkter

Under samråd 1 yttrade sig Länsstyrelsen att inom det aktuella planområdet ligger del av Natura 2000-vattendraget Övre Bergbäcken och att LKAB inte har något Natura 2000-tillstånd för påverkan på detta vattendrag. Även Miljöavdelningen för Miljö-, bygg och räddningsnämnden yttrar sig gällande detta under granskning. Vidare uttrycker Länsstyrelsen att det i sammanhanget behöver utredas om det finns risker för ogynnsam påverkan på dagvatten vid kraftig nederbörd samt möjlig spridning av eventuella markföroreningar.

Revideringar

Miljökonsekvensbeskrivningen sågs över i sin helhet till samråd 2 och beskriver behovet gällande utredning av risker vid kraftig nederbörd och möjlig spridning av eventuella markföroreningar under avsnittet *Mark och vatten*.

Önskvärda skyddsåtgärder enligt MKB

Enligt miljöbalken ska verksamhetsutövaren (i detta fall LKAB) åtgärda eventuella föroreningar när verksamheten är avvecklad genom marksanering till mindre känslig markanvändning. Vid händelse att okänd förorening påträffas under byggnadsarbete kommer det att hanteras av entreprenör enligt etablerade rutiner. Enligt samarbetsavtal mellan LKAB och Gällivare kommun ska inga bostäder finnas kvar inom planområdet i och med avvecklandet av Bäckområdet, vilken fortgår oberoende av detaljplanen enligt nuvarande avvecklingsplan. Eftersom befintlig bebyggelse och infrastruktur kommer att rivras, bedöms möjligheter till naturlig infiltration och avvattning öka, och då inga boende finns kvar i omgivningen när användningen gruvindustri inträder, bedöms det inte finnas behov av särskilda åtgärder.

Integrering i planen

Behovet gällande utredning av risker vid kraftig nederbörd och möjlig spridning av eventuella markföroreningar behandlas i MKB, vars bedömning har tydliggjorts i avsnittet *Dagvatten, snöhantering* under *Teknisk försörjning*. LKAB och den pågående ansökningsprocessen för att leda om den del av bäcken utanför planområdet som skyddas av Natura 2000 har förtydligats i planbeskrivningen under avsnittet FÖRENLIGHET MED 3, 4 OCH 5 KAP. MILJÖBALKEN.

Uppföljning

Innan rivning av byggnader genomförs markprovtagning och miljöprovtagning i byggnaderna. Påträffas föroreningar under miljöprovtagningen i hus tas de omhand. Genomförd markprovtagning jämförs med riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) och saneras därefter om nödvändigt. Detta görs i samråd med Miljö-bygg- och räddningsförvaltningen.

SKÄLEN TILL VARFÖR PLANEN HAR ANTAGITS ISTÄLLET FÖR ALTERNATIVA LOKALISERINGAR

Gällivare kommun och LKAB har via ett samarbetsavtal kommit överens om att den nuvarande markanvändningen inom stora delar av Malmbergets tätort behöver upphöra och användningen ändras till industrimark för gruva. Alternativa lokaliseringar för gruvindustri har inte varit aktuella då gruvverksamheten orsakat påtagliga skador på tätorten. Sådana skador är såväl direkt fysiska och ekonomiska skador på fast egendom som skador för tätortens innevånare i form av försämrade boendemiljö och den oro som närheten till gruvverksamheten medför. Om gruvverksamheten nu skulle upphöra, skulle deformationer och sprickbildningar i berggrunden fortsätta under överskådlig tid, varför väsentliga delar av Malmbergets tätort inte längre är tjänliga för sitt nuvarande ändamål, se punkt 1.1-1.9 i samarbetsavtalet mellan Gällivare kommun och LKAB undertecknat 2012-04-10.

Det allmänna intresset i aktuell detaljplan är riksintresset för fyndigheter och mineraler och riksintresse för kulturmiljö. De enskilda intressena som påverkas genom ett genomförande av planen utgörs främst av en god boendemiljö och sociala aspekter såsom möjligheter till rekreation, utbud av service med mera.

Kommunens samlade bedömning är att det allmänna intresset för mineraler och den pågående gruvverksamheten skall ges företräde i detta fall. I och med att denna detaljplan antas görs det möjligt att fortsätta gruvverksamheten, vilket ses som ett allmänt intresse i Gällivare kommun.

En miljözon kommer att anläggas inom planområdet. Miljözonen kommer att utformas med växtlighet som bidrar till att skapa biologisk mångfald på platsen. Miljözonen ska utgöra ett fysiskt utrymme i Malmberget där människor kan bearbeta och till viss del behandla den förändring som sker i samhället.